

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/193/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822202373
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822202373.5

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. N. M., G.. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov: V. E., G.. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, M. M., G.. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, starej matky: A. E., G.. XX.XX.XXXX, K. K. XXX, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a priznanie rodičovských práv a povinností, t a k t o

rozhodol:

I. Konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti u maloletej N. M., G.. XX.XX.XXXX a o priznanie rodičovských práv a povinností maloletej matke z a s t a v u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/193/2022-11 zo dňa 18.11.2022 bolo na základe podnetu úradu práce začaté bez návrhu konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, o priznanie rodičovských práv a povinností maloletej matke. Z podnetu úradu práce vyplýva, že rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 8P/24/2020 zo dňa 16.06.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25.06.2020 bola maloletá N. M., G.. XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke A. E., G.. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX. Rodičov maloletého dieťaťa V. E., G.. XX.XX.XXXX Q. M. M.Q., G.. XX.XX.XXXX súd zaviazal platením výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa. Dôvodom zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti bola skutočnosť, že maloletá matka V. E. nedosiahla v čase pôrodu vek šesťnásť rokov. Toho času maloletá matka obýva s partnerom C. Ď. domácnosť partnerovej matky v obci C.. Spoločne vychovávajú ich maloletú dcéru C. Ď., G.. XX.XX.XXXX, ku ktorej boli maloletej matke súdom priznané rodičovské práva a povinnosti. Nakoľko nie sú splnené zákonné dôvody nato, aby bola maloletá N. M., G.. XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti a maloletej matke je možné priznať rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, žiadal úrad práce zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť.

2. Matka a stará matka so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasili.

3. Otec potvrdil, že s maloletou dcérou nebol asi dva roky v bližšom osobnom kontakte. Keďže bývajú v jednej obci občas maloletú dcéru stretne, ale tá nevie, že on je jej otec.

4. Kolízny opatrovník žiadal zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť u maloletej N..

5. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/24/2020-40 zo dňa 16.06.2020 bola maloletá N. M., G.. XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti A. E.C., G.. XX.XX.XXXX. Rodičia boli zaviazaní platením výživného na dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 25.06.2020.

6. Rozsudkom Okresného súdu Košice- okolie sp.zn. 9P/60/2022 zo dňa 19.05.2022 boli maloletej matke V. E., G.. XX.XX.XXXX priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloletú C. Ď., G.. XX.XX.XXXX.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dňa 16.12.2022 vykonal zisťovanie rodinných, bytových a sociálnych pomerov v mieste prechodného bydliska maloletej matky, V. E., G. Q. C. XXX, C.T. - U.. Maloletá V. E. býva v spoločnej domácnosti rodičov svojho partnera, C. Ď. v obci C.. Rodina žije v rodinnom dome pozostávajúcom zo štyroch izieb, kuchyne a príslušenstva. Na spodnom podlaží sa nachádzajú dve izby, kuchyňa, kúpeľňa, toaleta, na vrchnom podlaží sa nachádzajú dve samostatné izby. Dom je v osobnom vlastníctve manželov Ď.C., Q. Q. C., ktorí sú rodičmi C. Ď.. Maloletá matka tu býva druhý rok. V spoločnej domácnosti žije plnoletý brat C. Ď., U. a dve maloleté sestry - XX P. P., študentka A. U. Š. O. Z. C. a XX P. Q., Ž. J. Š. C.. Domácnosť je elektrifikovaná, čistá, usporiadaná, kompletne zariadená, vykurovanie je zabezpečené prostredníctvom piecky. Do domu je zavedený privod pitnej vody, dom je napojený na miestnu kanalizáciu. Rodičia partnera matky, manželia Ď., poskytujú opatrovateľskú starostlivosť svojmu synovi U., z úrovne tunajšieho úradu poberajú opatrovateľský príspevok v sume 525,65 Eur a prídavok na dve deti v sume 60,- Eur mesačne. Otec maloletej C., C. Ď. poberá prídavok na dieťa a rodičovský príspevok spolu v sume 310,- Eur mesačne. Maloletá V. Q. B. partner C. Ď.C. sú rodičmi maloletej C. Ď., G.. XX.XX.XXXX, v dome rodičov majú k dispozícii dve samostatné izby, ktoré sú vkusne zariadené a vyhovujú potrebám maloletého dieťaťa. Maloletá C. bola počas nášho zisťovania čistá, vhodne oblečená, spokojná, matka jej prejavovala pozitívne city, podľa udania matky má absolvované poradne u pediatra, M.. B. so sídlom v obci C.. Matka uviedla, že maloletá C. je zdravá, v súvislosti so zdravotným stavom nemá zvýšené výdavky, nenavštevuje odborné ambulancie. Maloletá je v celodennej starostlivosti matky, ktorá jej zabezpečuje starostlivosť na požadovanej úrovni, so starostlivosťou jej vypomáha matka partnera, C. Ď., maloletú matku navštevujú aj rodičia z obce K.. Finančne rodinu podporujú manželia Ď., rodičia partnera maloletej matky. Maloletá má vlastný kočiar, vaničku, v domácnosti mala matka pre ňu dostatočné množstvo detských plienok, šatstva, hygienických potrieb. Partner matky, C.Á. Ď., je toho času bez zamestnania, nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na tunajšom úrade, privyrába si príležitostnými brigádami. V marci 2022 bolo jeho manželstvo s M. Ď. rozvedené. Z jeho predchádzajúceho manželstva pochádza maloletá Q. C.G. Ď., G.. XX.XX.XXXX, ktorá žije so svojou matkou. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 40,- Eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č.k. 9P/60/2022, zo dňa 19.05.2022, právoplatným dňa 21.06.2022, boli maloletej matke, V. E. priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloletú C.. Maloletá matka v osobnom rozhovore uviedla, že s maloletou N. je v pravidelnom telefonickom kontakte, takmer každý týždeň sa aspoň raz stretnú, informuje sa o jej zdravotnom stave u svojej matky, snaží sa o zachovanie vzťahovej väzby. Matka nemá vlastné bývanie, z toho dôvodu sa nedokáže postarať o maloletú N. sama, býva u rodičov svojho partnera a tí si neželajú, aby maloletú N. priviedla do ich domácnosti, podľa nich ide o cudzie dieťa, odmietajú ho. Matka maloletej ďalej uviedla, že maloletá N. je u jej matky odmalička, je na ňu zvyknutá a vie, že o maloletú N. je dobre postarané. Matka maloletej N. v domácnosti starých rodičov nedokáže poskytovať starostlivosť, nakoľko je sama maloletá, nemá vlastné bývanie a nakoľko rodičia jej partnera nie sú ochotní prijať do rodiny jej dieťa z predchádzajúceho vzťahu.

8. Stará matka A. E. so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila. Uviedla, že maloletá N. ju považuje za svoju matku. Jej vlastnú biologickú mamu volá krstným menom V.. Stará matka dieťaťu vysvetľovala situáciu, ale mal. N. to odmieta. Starú matku oslovuje dieťa „mama“. Mal. N. je zvyknutá na rodinné prostredie, v ktorom vyrastá od narodenia. S dcérou, teda matkou maloletej, je stará matka v pravidelnom telefonickom kontakte, osobne sa navštevujú iba raz do mesiaca, aj to keď stará matka ide na návštevu k nim do C.. Stará matka sa o maloletú vnučku osobne celodenne stará. Matka dieťaťa odišla z ich domácnosti v čase, keď mal. N. ešte nemala ani rok. Stará matka býva v spoločnej domácnosti s manželom, mal. N., jednou dcérou a prastarou mamou.

9. Matka maloletej N. taktiež nesúhlasila so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že medzi ňou a dcérou nie je vyvinutá citová väzba. V čase jej narodenia mala matka necelých 15 rokov. Od jej narodenia sa v podstate o maloletú N. starala stará mama. Matka asi dva roky udržiava vážnu známosť s novým partnerom, s ktorým má aj mal. dcéru C.. Z domácnosti od mal. N. odišla matka v čase, keď dcérka mala asi 5 alebo 6 mesiacov. Matkin partner vedel o tom, že má mal. dieťa, takisto aj jej partner má dieťa z jeho predchádzajúceho vzťahu. Partner ale nechce, aby mal. N. vyrastala s nimi v spoločnej

domácnosti, nepovažuje ju za svoju dcéru. Maloletá matku oslovuje menom V.. Dcéra N. chodí k matke na návštevu asi tak raz do mesiaca. Vždy u nich strávi len krátky čas, nikdy u matky neprespala.

10. Podľa § 45 ods. 1-9 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

12. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>.

15. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

16. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

17. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

18. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

19. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká

a/ dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b/ smrťou maloletého dieťaťa,

c/ smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

d/ právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

e/ právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti ,

f/ rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

20. Podľa § 23 ods. 1-3 Civilného mimosporového poriadku konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu vydá súd uznesenie. Ak sa konanie začalo bez návrhu, súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo začaté.

21. V priebehu súdneho konania výpoveďami účastníkov ako aj z vyžiadaných správ bolo súdu potvrdené, že matka žije s novým partnerom a ich spoločnou dcérou C. v obci C.. Matke boli vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloletú dcéru C. Ď.C. priznané rodičovské práva a povinnosti. Matka je teda schopná postarať sa o maloleté dieťa čo sa týka bežných úkonov súvisiacich so zabezpečením potrieb maloletého dieťaťa. S maloletou dcérou N. však nemá vytvorený vzťah ako by mal byť medzi matkou a dieťaťom. Šetrením v domácnosti kde matka žije bolo potvrdené, že ide o rodinný dom partnerových rodičov, ktorí nesúhlasia s tým, aby v ich domácnosti žila aj maloletá N.. Taktiež partner matky jej maloletú dcéru neprijal a nie je ochotný podieľať sa na zabezpečovaní jej starostlivosti. Možno tak prijať záver, že matka v domácnosti kde aktuálne býva nedokáže maloletej dcére N. poskytovať potrebnú starostlivosť. Maloletá N. je súdnym rozhodnutím zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá sa o vnučku riadne stará, má s dieťaťom vytvorený pozitívny citový vzťah a je ochotná a schopná túto starostlivosť vykonávať aj naďalej. S poukazom na zistený skutkový stav súd nepovažoval za potrebné rozhodovať o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá je vykonávaná v záujme maloletého dieťaťa. Keďže odpadli dôvody, pre ktoré bolo konanie začaté, súd podľa § 23 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku konanie, ktoré sa začalo bez návrhu, zastavil.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa §52 Civilného mimosporového poriadku v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.